

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради Бердянського
державного педагогічного
університету від 25 серпня 2016
року (протокол № 1)

**ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАРОДНО-
СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ**

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
спеціальність: 024 Хореографія

**Бердянськ
2016 рік**

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Бердянським державним педагогічним університетом

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії Сердюк Тетяна Іванівна; викладач кафедри хореографії Павленко Руслан Валентинович.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 16 червня 2016 року, протокол № 8.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Теорія і методика народно-сценічного танцю» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія. Фітнес» підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 024 Хореографія.

Предметом вивчення обов'язкової дисципліни є базовий рівень знань та вмінь з дисципліни «Теорія і методика народно-сценічного танцю».

Міждисциплінарні зв'язки: курс є провідним у системі хореографічної підготовки і базується на знаннях, уміннях та навичках, які отримують студенти під час засвоєння теорії і методики класичного танцю, історико-побутового та сучасного бального танцю, теорії і методики роботи з хореографічним колективом, основ теорії музики та гри на музичному інструменті, мистецтва балетмейстера, історії хореографічного мистецтва, народознавства та хореографічного фольклору України та інших.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання дисципліни «Теорія і методика народно-сценічного танцю» є базова підготовка майбутнього хореографа до навчання народно-сценічному (українському) танцю в хореографічних колективах та надання йому знань з теорії і методики виконання народно-сценічного (українського) танцю.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Теорія і методика народно-сценічного танцю» є:

- засвоєння історії, теорії, передового досвіду відомих шкіл і систем народного (українського) хореографічного мистецтва;
- ознайомлення з історією виникнення та шляхами розвитку народного (українського) хореографічного мистецтва;
- вивчення танців різних народів у їх достеменному характері та притаманній манері виконання;
- розвиток танцювальної техніки, манери виконання акторської та музичної виразності;
- формування базових знань і практичних умінь, для викладання народно-сценічного танцю в хореографічному колективі.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти набувають **компетентностей:**

Загальні компетентності:

Інструментальні: здатність до організації та планування, вміння застосовувати базові загальні знання, правильно розмовляти та писати різними комунікативними стилями (неофіційним, офіційним та науковим), вільно застосовувати наукові та хореографічні терміни; вміння працювати з комп'ютерними програмами; здатність розв'язувати проблеми і приймати рішення, здійснювати пошук інформації з різних джерел.

Міжособистісні: здатність до критичності та самокритичності, вміння працювати в команді, застосовувати організаторські здібності, позитивно ставитися до різних танцювальних культур, вміння спілкуватися та працювати

в міжнародному середовищі, поважати творчі знахідки людей мистецьких професій.

Системні: здатність застосовувати знання на практиці, використовувати дослідницькі навички та вміння, проявляти лідерські якості, креативність, самостійність творчого мислення, прагнення до пошуку індивідуального хореографічного стилю, бажання досягти успіху в професійній сфері.

Етичні: знання та дотримання принципів етичного кодексу хореографа (творча незалежність, відповідальність тощо) педагогічної етики; повага гідності учасників навчально-виховного процесу.

Загально-професійні (базові):

1. Здатність використовувати базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для здійснення професійної діяльності.

2. Здатність використовувати основи теорії і практики хореографічного і музичного мистецтва (фізичної культури) в професійній діяльності, проектувати і здійснювати освітній процес у закладах культури, освіти і спорту.

3. Здатність до рефлексії, самовдосконалення і підвищення рівня професійної майстерності.

5. Здатність проектувати і проводити науково-дослідницьку та творчо-пошукову роботу.

6. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
Спеціалізовано-професійні:

7. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності з урахуванням індивідуальних хореографічних і фізичних здібностей; злагоджено працювати в групі виконавців.

8. Здатність створювати танцювальний репертуар різного рівня складності відповідно до соціальних та культурних потреб суспільства та поставлених завдань.

10. Здатність використовувати спеціальну термінологію та адекватні комунікативні засоби рідної та іноземної мов (в усній та письмовій формах) у педагогічному спілкуванні та творчому процесі; застосовувати вербальний коментар в процесі навчання в лаконічній та доступній формі.

11. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в галузі хореографії.

Демонструвати такі **результати навчання:**

Знання: ПРЗ 1. Здатність застосовувати базові знання, практичні навички організаційної, навчальної та творчої роботи керівника хореографічного колективу.

ПРЗ 2. Здатність застосовувати знання з теорії музики та навички гри на музичному інструменті; співпрацювати з концертмейстером, аргументовано підходити до вибору музичних творів в педагогічній діяльності та балетмейстерській творчості.

ПРЗ 3. Здатність застосовувати базові філософсько-естетичні, мистецтвознавчі, історико-культурологічні знання в професійній діяльності.

Уміння: ПРУ 1. Здатність демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну танцювальну майстерність на належному фаховому рівні під час виконавської, педагогічної та балетмейстерської діяльності.

ПРУ 3. Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ПРУ 4. Уміння створювати та аналізувати балетмейстерські роботи різного рівня складності відповідно до соціальних та культурних потреб суспільства та поставлених професійних завдань.

Комунікація: ПРК 1. Здатність орієнтуватися в основних подіях, які відбуваються в Україні, в світовому мистецькому хореографічному просторі, визначати і формулювати проблеми, вміти аналізувати їх, виражати власну думку, вирішувати спірні питання щодо особистісних переконань та етичних міркувань.

ПРК 2. Здатність використовувати знання професійного дискурсу, термінології свого фаху, джерел поповнення лексики української та іноземної мов; уміння спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, дотримуватися етики ділового спілкування; пояснювати фахівцям і нефахівцям інформацію, ідеї, проблеми, рішення у сфері хореографічного мистецтва; аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних та прийняття професійних рішень.

Автономність і відповідальність: ПРАВ 2. Здатність демонструвати готовність до освоєння нової професійної інформації за допомогою самоосвіти; представляти і оцінювати власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРАВ 3. Здатність визначати стратегічні цілі професійної діяльності, шукати новаторські ідеї для пропаганди хореографічного мистецтва, українських національних традицій та здорового способу життя.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **720 годин / 24 кредитів ECTS**.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Теорія та методика народно-сценічного танцю». Характерні особливості народно-сценічного танцю

Предмет «Теорія та методика народно-сценічного танцю», його мета і завдання. Міжпредметні зв'язки.

Основні поняття та характерні особливості народно-сценічного танцю.

Зміст програми, перелік основних розділів і тем, обсяг навчальних годин, характеристика форм проведення навчальних занять.

Особливості самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом. Засоби і форми підсумкового контролю та державної атестації. Ознайомлення студентів з рекомендованою літературою.

Змістовий модуль 2. Народний танець як вид мистецтва хореографії.

Джерела та шляхи розвитку народного хореографічного мистецтва

Загальні питання походження і розвитку народного хореографічного мистецтва. Вплив географічних, історичних та соціальних умов на розвиток

народного хореографічного мистецтва. Вираження стилю і манери виконання танцю кожного народу і нерозривний зв'язок з іншими видами мистецтва, головним чином із музикою.

Народні танці як невід'ємна частина народних обрядів і свят. Залежність танцю від трудової діяльності людини.

Роль народної пісні в хореографічному мистецтві, визначення особливостей народної манери виконання, наповнення танцю змістом, сюжетом, емоційною виразністю.

Організуюче значення ритму в танці. Виникнення нових форм народного танцю. Етапи утвердження народного танцю на професійній сцені. Види народно-сценічного танцю та їх характеристика.

Стисла характеристика танцювального мистецтва різних країн світу. Назви, тематика та зміст народних танців різних країн.

Змістовий модуль 3. Танцювальний фольклор – джерело народно-сценічного танцю

Танцювальний фольклор як джерело художньої творчості. Фольклорний хореографічний твір як результат колективної творчості та індивідуального виконавства. Природна риса фольклору – варіативність, творча змінність. Танцювальний фольклор як джерело творчості балетмейстера народно-сценічного танцю. Принципи обробки танцювального фольклору.

Поняття сучасного і традиційного фольклору в народній танцювальній творчості.

Зразки сценічного впровадження танцювального фольклору у творчості видатних балетмейстерів минулого та сьогодення.

Змістовий модуль 4. Видатні діячі народного хореографічного мистецтва

Вклад теоретиків у розвиток народно-сценічного танцю. «Основи характерного танцю» – перша розробка методики викладання народно-сценічного танцю. Етапи розвитку методичної основи викладання народно-сценічного танцю. Роль видатних хореографів минулого й сьогодення у становленні сучасної народної хореографії. Вклад відомих діячів народної хореографії, балетмейстерів, керівників ансамблів народного танцю:

Т. Устинова, О. Князева, Н. Надеждіна, І. Мойсеєв, М. Чернишов, М. Дикова, В. Курбет, Л. Алексютович, І. Сухішвілі та інші.

Значення фіксування та популяризації кращих зразків народно-сценічної хореографії.

Змістовий модуль 5. Термінологія народно-сценічного танцю

Хореографічна термінологія як система спеціальних найменувань, призначених для позначення вправ. Становлення та виникнення хореографічної термінології. Порівняльний аналіз термінології класичного та народно-сценічного танцю.

Назви вправ біля станка: напівприсідання та глибокі присідання (*demi plie, grand plie*), вправи для розвитку рухливості стопи (*battement tendu* № 1,2,4) та каблучні вправи (*battement tendu* № 3,5), маленькі кидки (*battement tendu jete*), круговий рух ногою по підлозі та в повітрі носком та п'яткою (*rond de*

jambe par terre), низькі та високі (м'які) розвороти ноги (battement fondu), підготовка до «вірвовочки», «вірвовочка», повороти стопи («змійка» – pas tortille), м'яке та різке відкривання ноги на 90° (battement developpe), вправи з ненапруженою (вільною) ступнею (flic-flac), вправи на вистукування, дрібні вистукування, великі кидкові рухи (grand battement jete), піднімання на пів пальці (releve), розтяжки, перегинання корпусу (port de bras) та підготовчі рухи до складних технічних вправ.

Змістовий модуль 6. Структура та зміст уроку народно-сценічного танцю

Структура уроку народно-сценічного танцю, характеристика змісту трьох основних частин уроку: вправи біля станка, на середині зали та етюдна робота.

Вправи по-діагоналі як четверта, необов'язкова частина уроку народного танцю.

Співвідношення частини уроку – вправ біля станка, вправ і рухів на середині зали та роботи над етюдами. Порівняльний аналіз структури та змісту уроку з народно-сценічного танцю та класичного. Чергування вправ за принципом контрасту.

Змістовий модуль 7. Тренувальні вправи біля станка (за рівнями складності)

Основні принципи послідовності вправ біля станка: від простих рухів до складних, контрастне чергування рухів – повільних і швидких, дрібних, гострих і широких, рухів на присіданнях з рухами на витягнутих ногах. Поступове ускладнення рухів, наприклад: повільні напівприсідання та повні присідання, повільні напівприсідання з підйомом на пів пальці, присідання з нахилом корпусу, присідання з нахилом корпусу на пів пальцях, швидкі напівприсідання та присідання, присідання з поворотом колін, присідання з поворотом колін з акцентом.

Побудова комбінацій біля станка відповідно до хореографічного матеріалу, який вивчається на середині зали з метою засвоєння технічно складних рухів і вироблення більш впевненої манери їх виконання на середині зали.

Змістовий модуль 8. Вправи на середині зали та по-діагоналі (за рівнями складності)

Основні завдання та принципи складання екзерсису на середині зали. Використання комплексу рухів та вправ для корпусу, рук, голови в манері та характері різних країн світу на уроці народно-сценічного танцю.

Розвиток та удосконалення виконавського рівня, виразності, музикальності, артистизму. Методика вивчення різних за характером окремих елементів та рухів, принципи складання та поєднання танцювальних комбінацій в одну. Створення етюдних форм на середині залу з урахуванням технічних можливостей виконавців.

Змістовий модуль 9. Вимоги до музичного оформлення уроку народно-сценічного танцю

Музичне оформлення уроку народно-сценічного танцю як важливий фактор естетичного та художнього виховання студентів.

Значення творчого співробітництва педагога і концертмейстера. Форми і методи роботи, їх основний зміст.

Робота концертмейстера і педагога по добору музичного матеріалу.

Основні поняття теорії музики: ритм, акцент, такт, затакт, синкопа, темп, співзвучність, мажор, мінор та ін..

Підпорядкування рухів музичній фразі. Відповідність рухів структурі музичного твору. Використання на лекціях і практичних заняттях технічних засобів для прослуховування музичного матеріалу.

Змістовий модуль 10. Народно-сценічний танець в дитячому хореографічному колективі

Ознайомлення з особливостями викладання народно-сценічного танцю в дитячому хореографічному колективі. Класифікація видів навчальних програм з народно-сценічного танцю (типова, модифікована, експериментальна, авторська), її структура (тематичний план, зміст програми, прогнозований результат, орієнтовний перелік обладнання, бібліографія). Ознайомлення з нормативними документами, які враховуються при розробці навчальної програми з народно-сценічного танцю (Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про позашкільну освіту», Закон України «Про охорону дитинства», Національна доктрина розвитку освіти, Положення про позашкільний навчальний заклад, Положення про порядок індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах, Комплексна програма художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах).

Змістовий модуль 11. Народно-сценічний танець в дитячому хореографічному колективі (початковий рівень навчання)

Ознайомлення з особливостями викладання народно-сценічного танцю в дитячому хореографічному колективі (у дітей початкового рівня навчання). Зміст навчальної програми з народно-сценічного танцю для дітей молодшого шкільного віку (характеристика практичного матеріалу, який вивчається на першому та на другому році навчання). Головні завдання уроку (ознайомити, навчити, розвинути, виховати, закріпити). Організація заняття (індивідуальна та групова ігрова форма). Структура заняття (підготовча, основна, заключна частина).

Змістовий модуль 12. Народно-сценічний танець в дитячому хореографічному колективі (основний рівень навчання)

Ознайомлення з особливостями викладання народно-сценічного танцю в дитячому хореографічному колективі (у дітей основного рівня навчання). Зміст навчальної програми з народно-сценічного танцю для дітей середнього шкільного віку (характеристика практичного матеріалу, який вивчається на першому, другому, третьому та четвертому році навчання). Головні завдання, організація заняття.

Змістовий модуль 13. Народно-сценічний танець в дитячому хореографічному колективі (високий рівень навчання)

Ознайомлення з особливостями викладання народно-сценічного танцю в дитячому хореографічному колективі (у дітей високого рівня навчання). Зміст навчальної програми з народно-сценічного танцю для дітей старшого шкільного віку (характеристика практичного матеріалу, який вивчається на першому, другому, третьому році навчання). Головні завдання, організація, структура уроку для дітей високого рівня навчання, форми та методи роботи в дитячому хореографічному колективі.

Змістовий модуль 14. Російський танець

Загальна характеристика російського народного танцю. Характеристика форм російського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи російського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи російського народного танцю: простий танцювальний крок, перемінний крок, перемінний крок з притупом, простий боковий крок, припадання, воронезький жіночий хід, боковий хід з каблука.

Основні рухи російського народного танцю: «гармошка», «ялинка», «колупалочка», «моталка», «віршовочка» (проста, подвійна), «маятник», «голубці» (з переступанням, підряд), «молоточки» (одинарні, подвійні, подвійні в повороті), «хлопавки» – плескачі (одинарні удари по стегну, одинарні удари по халявах, потрійні удари по стегну і халявах, удари по підшвах), ключ – кінцівка (простий, дрібний), стрибки (малі підскоки), навприсядки, присядки («м'ячик», «гусячий крок»), стрибки («стілець», «стрибки з зігнутими ногами назад і одночасним ударом по халявах»).

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці російського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 15. Білоруський танець

Загальна характеристика білоруського народного танцю. Характеристика форм білоруського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи білоруського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи білоруського народного танцю: боковий хід з підбивкою, хід з відбивкою, хід назад, притупи в три удари, крок з підскоком.

Основні рухи білоруського народного танцю: «голубець» з переступаннями, «вихилясник», «віршовочка» з переступаннями, оберти на місці, підскоки з переступанням на місці, підскоки з потрійним переступанням на місці, полька з кружлянням, присядки, припадання, полька дрібна, підбивки, дрібушки, «па-де-баск», «голубці», «колупалочки», кружляння різні –

«вертушка» з піднятою ногою, «вертушка» по діагоналі, поворот на 360° з двома підскоками.

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці білоруського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 16. Словацький танець

Загальна характеристика словацького народного танцю. Характеристика форм словацького танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи словацького народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи словацького народного танцю: крок із підскоком, крок польки (різновиди), підскоки в парі на одній нозі з підніманням другої ноги вперед, потім назад.

Основні рухи словацького народного танцю: «чепаше», «плескачі», перескоки з ноги на ногу, оберти в парі, високі стрибки зі згинанням ніг у колінах, стрибки, присядки, оберти прийомом «сутеню».

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці хореографічного мистецтва словацького народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 17. Румунський танець

Загальна характеристика румунського народного танцю. Характеристика форм румунського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи румунського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи румунського народного танцю: хід по колу з ударами і опусканням на коліно, бічний хід, хід по колу на підскоках, хід по колу на підскоках з ударами, бічний хід з дрібними переступаннями, боковий хід з переступаннями, хід вперед і назад з присіданнями.

Основні рухи румунського народного танцю: переступання з пів пальців на всю ступню, переступання, «вірьовочка», хід вперед з однієї ноги, дрібні переступання і підскоки на одній нозі, «па-де-буре» і підскоки.

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці румунського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 18. Польський танець

Загальна характеристика польського народного танцю. Характеристика форм польського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи польського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи польського народного танцю: легкий біг, з акцентованим кроком і відкриванням ноги, ковзний крок з підбивкою, «бальянсе», «кривий крок», «куляве».

Основні рухи польського народного танцю: «голубці» у мазурці (партерний вид) з просуванням убік і зупинкою, з просуванням вбік без зупинки, подвійний голубець на місці з кроку, два голубці і три притопи, «ключ» на місці та з просуванням, притопи, «до за до», поступовий перехід, «підсікач» у мазурці, «галоп» з підбиванням ноги, зі сковзанням, зі стрибком. «Кшесани» – ковзний удар. Підскоки з переміною ніг на місці, вперед, назад, опускання на коліно з просуванням, повороти на стрибку з переміною ніг, крок зі стрибком і кидком ноги вперед, крок зі стрибком і кидком ноги назад, за тактовий поворот з переходом на хід «мазурки», оберти у парі, поворот дівчини, обвід дівчини за руку, підтримка і переніс дівчини за талію, обертання і «пістолет», обертання зі стрибком.

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці польського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 19. Угорський танець

Загальна характеристика угорського народного танцю. Характеристика форм угорського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи угорського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи угорського народного танцю: ходи з розвертанням ноги з наступним кроком, з підведенням позаду другої (опорної) ноги, зі стрибка, з «голубцем» вбік на затакт, крок з м'яким присіданням і підтягуванням опорної ноги, перебір зі з'єднаними колінами, потрійні переступання.

Основні рухи угорського народного танцю: перескоки з ноги на ногу, «вірвовочка» з м'яким переступанням, «вірвовочка» на всій стопі, на місці, з просуванням назад, зі стрибком, з поворотом на 360°, зворотна «вірвовочка» синкопована, ключ – удари каблуками: одинарний, подвійний, «ключ» м'який. «Ключ» чіткий, ускладнений «ключ», «голубці» з просуванням убік з зупинкою, маленькі «голубці» у стрибку, великі «голубці», «голубець» подвійний, «голубець» у повороті, подвійний «кабріоль», на півповороті на коліно, хлопавки з ударами: у долоні, по стегну, по халяві, по каблуку, обертання: сольні, у парі, тримаючись за руку партнера, стрибок з однієї ноги на коліно, підтримка дівчини з переносом: за талію, за схрещені руки.

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці угорського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 20. Болгарський танець

Загальна характеристика болгарського народного танцю. Характеристика форм болгарського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи болгарського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи болгарського народного танцю: хід з боку в бік, вперед, назад і в сторону, змінний хід, маленькі кроки, вперед і в бік, дрібні переступання, хід вперед і відскоки назад, хід назад з підтягуванням, широкі кроки, бічні кроки на підскоках, крок з підскоком, крок однією ногою.

Основні рухи болгарського народного танцю: підскоки і ножиці, підскоки з переступанням, дрібні переступання, з п'яти на ступню, поворот на п'ятках, типу «балансе», «балансе» з махом, «па-де-буре», «ключ», чергуючи на п'ятку, на одній нозі з ударом, високі кидки, ковзання з підскоком, перескок на одну ногу.

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці болгарського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 21. Молдавський танець

Загальна характеристика молдавського народного танцю. Характеристика форм молдавського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи молдавського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи молдавського народного танцю: легкий біг, крок з підскоками, боковий крок з підбиванням, бокова доріжка, крок вперед і назад у напівприсіданні з підйомом на пів пальці, доріжка плетена, перескоки на місці з переступанням, перескоки з двох ніг на одну із однієї ноги на дві, повільний боковий крок з однієї ноги.

Основні рухи молдавського народного танцю: колові рухи ногою, біг назустріч один одному з наступною зміною місць, бокові біг з підскоком, парні переходи «до-за-до», біг з почерговим відкиданням зігнутої ноги назад, кружляння в парі, основні рухи «Молдовеняски».

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці молдавського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 22. Італійський танець

Загальна характеристика італійського народного танцю. Характеристика форм італійського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи італійського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи італійського народного танцю: основний хід – танцювальний біг «Тарантели», хід з відкиданням ноги назад навхрест «амбуате», з виносом ноги вперед, з просуванням на опорній нозі, з підскоками на опорній нозі.

Основні рухи італійського народного танцю: перескоки з ноги на ногу: з ударом носочком, з переводом стопи з носка на каблук, потрійні перескоки з ноги на ногу: на місці, з просуванням, у повороті, зіскоки у II позицію, стрибки

у позах, оберти: сольні (переступання у напівприсіданні, на підскоках), на підскоках у парі, при зміні місцями у парі.

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці італійського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 23. Іспанський танець

Загальна характеристика іспанського народного танцю. Характеристика форм іспанського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи іспанського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях.

Основні ходи іспанського народного танцю: подовжений крок, перескік з однієї ноги на другу і два невеликих кроки, на глибокому присіданні з прогинанням корпусу, подовжений у повороті з перегинанням корпусу, крок назад, крок «болеро», бокові ковзні кроки, потрійні переступання, кроки на випадах і розворотах, хід з опусканням і підніманням стегна, хід з викиданням ноги, крок по-діагоналі вперед і назад з наступним одним або двома ударами пів пальцями в підлогу іншою ногою за V вільною позицією, з кроком та відскоком назад.

Основні рухи іспанського народного танцю: ковзний рух у напівприсіданні, з наступним підніманням на пів пальці, зі стрибком у різні пози, стрибок на одну ногу в сторону, стрибок на одну ногу у різні положення, стрибок з ледь зігнутими ногами, короткі стрибки на пів пальцях у різних позиціях, стрибки з кидком ноги назад, з підігнутими ногами, з ледь зігнутими ногами, вистукування: почергові вистукування пів пальцями і каблуками за I прямою позицією, ритми: одинарні, подвійні, потрійні, четвертні, п'ятірні, повороти, опускання (випади) на коліно, перегинання тулуба по колу стоячи на одній нозі з переходом на іншу, витягнутою назад або вперед, перегинання корпусу у стрибку і повороті, ножиці у комбінації з поворотом і реверансом, вправи з хлопками.

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці іспанського народного танцю (за вибором педагога).

Змістовий модуль 24. Грузинський танець

Загальна характеристика грузинського народного танцю. Характеристика форм грузинського танцю, тематика, назви та особливості композиційних побудов. Специфічні особливості національного колориту музики і сценічного одягу. Своєрідність малюнку і танцювальної лексики.

Основні елементи грузинського народного танцю: позиції рук та ніг, положення корпусу, голови, положення рук у парних та масових танцях. Основні ходи грузинського народного танцю: кроки в три переступання, кроки на місці, з просуванням у бік, з просуванням назад, перемінний крок, крок з проковзуванням.

Основні рухи грузинського народного танцю: потрійна зміна ніг, із зупинкою на носок, схрещування ніг, ударні рухи: удар каблуком з переводом на носок, удар каблуком з переводом у відкрите положення, удар каблуком з

переводом обох ніг на пів пальці в не виворотному положенні, повороти на одній нозі з переходом на другу, на колінах.

Вивчення розгорнутої етюдної форми, побудованої на лексиці грузинського хореографічного мистецтва (за вибором педагога).

Змістовий модуль 25. Український народний танець як вид мистецтва хореографії

Танець в житті українського народу. Вплив географічних, історичних і соціальних умов життя людей на розвиток українського народного танцю. Зв'язок українського танцю з піснею, звичаями, обрядами, побутом народу.

Джерела українського народного танцю: старовинні музично-танцювальні пантоміми, ритуальні дійства, які згодом стали частиною вистав на святах, ярмарках; танцювальний та пісенний фольклор; класичний танець.

Виникнення та напрямки розвитку українського народно-сценічного танцю: особливості побуту, трудова діяльність народу (сільськогосподарська праця, ремесло). Природно кліматичні умови, явища природи. Відображення військової доблесті (козаки, опришки). Життєвий уклад народу, його нрави, мораль, етика, почуття людей. Збереження та передача народних традицій від виконавця до виконавця, від покоління до покоління, з однієї місцевості в іншу. Розвиток самодіяльного народного хореографічного мистецтва, створення професійних ансамблів народного танцю, література та інші види мистецтва.

Основні регіони України. Залежність стилевих особливостей українського народного танцю від географічного положення, характеру праці, побутових умов. Вплив соціально-економічних і культурних взаємозв'язків населення суміжних районів та сусідніх народів на українське хореографічне мистецтво. Українська танцювальна музика. Костюм і реквізит в українському танці.

Історична закономірність взаємозбагачення хореографічних культур. Взаємозбагачення української, російської, білоруської, молдавської, словацької хореографії та ін.

Жанри та тематичний поділ українських народних танців.

Хороводи – один з найдавніших видів народного танцювального мистецтва. Характерника основних видів хороводу.

Побутові танці, як основа української народної хореографії. Три групи побутових танців.

Сюжетні танці. Зображення конкретних явищ навколишнього світу та природи. Тематичні групи сюжетних танців. Масові та сольні танці.

Історичні відомості з різних джерел спеціальної літератури, художніх творів про елементи українського танцю. Еволюційний розвиток лексики. Назви рухів, класифікація рухів. Характерника основних рухів. Походження та пояснення їх назв, пов'язаних із побутом українського народу. Послідовність вивчення та методика розучування основних елементів українського танцю.

Змістовий модуль 26. Видатні діячі українського народного хореографічного мистецтва

Роль видатних педагогів-хореографів минулого й сьогодення у становленні та розвитку вітчизняної школи хореографічного мистецтва.

Значення науково-дослідних праць з української хореографії для розробки теорії і практики викладання спеціальних дисциплін. Роботи В.Авраменка, В.Верховинця, Р.Гарасимчука, К.Василенка, А.Гуменюка, С.Зубатова, Г.Боримської, Є.Зайцева, І.Антипової з історії та теорії, методики і постановки українських танців.

Видатні майстри української народної хореографії, балетмейстери, керівники ансамблів народного танцю, постановники зразків української народної хореографії: Д.Ластівка, Я.Чуперчук, П.Вірський, М.Вантух, К.Балог, А.Кривохижа, Г.Клоков, Р.Малиновський та інші.

Значення фіксування та популяризації кращих зразків народно-сценічної хореографії. Український народний танець у художній літературі, піснях та в інших видах мистецтва.

Змістовий модуль 27. Український народно-сценічний танець в дитячому хореографічному колективі

Мета, завдання та зміст роботи хореографічного колективу народного танцю. Види хореографічних програм для шкільної та позашкільної роботи. Структурні компоненти програм хореографічної роботи як вираження авторської позиції. Основні програмові завдання.

Аналіз змісту хореографічних програм з народно-сценічного танцю (назва програми, її автор, рік видання, завдання та зміст розділів). Місце українського народного танцю в структурі програми з народно-сценічного танцю.

Визначення структури хореографічного заняття з українського народного танцю. Аналіз зразків хореографічних занять з українського народного танцю.

Змістовий модуль 28. Український народно-сценічний танець в дитячому хореографічному колективі (початковий рівень)

Ознайомлення з особливостями викладання народно-сценічного танцю в дитячому хореографічному колективі (у дітей початкового рівня навчання). Зміст навчальної програми з народно-сценічного танцю для дітей молодшого шкільного віку (характеристика практичного матеріалу, який вивчається на першому та на другому році навчання). Головні завдання уроку (ознайомити, навчити, розвинути, виховати, закріпити). Організація заняття (індивідуальна та групова ігрова форма). Структура заняття (підготовча, основна, заключна частина).

Методика організації і проведення хореографічних занять. Розробка розгорнутого конспекту заняття з українського народного танцю відповідно віковій категорії учасників хореографічного колективу. Визначення його теми, мети, змісту. Аналіз розроблених студентами конспекту занять з українського народного танцю. Проведення занять студентами з українського народного танцю за власними конспектами. Аналіз методики організації та проведення хореографічного заняття студентами з українського народного танцю.

Змістовий модуль 29. Український народно-сценічний танець в дитячому хореографічному колективі (основний рівень)

Ознайомлення з особливостями викладання народно-сценічного танцю в дитячому хореографічному колективі (у дітей основного рівня навчання). Зміст

навчальної програми з народно-сценічного танцю для дітей середнього шкільного віку (характеристика практичного матеріалу, який вивчається на першому, другому, третьому та четвертому році навчання). Головні завдання, організація заняття.

Методика організації і проведення хореографічних занять. Розробка розгорнутого конспекту заняття з українського народного танцю відповідно віковій категорії учасників хореографічного колективу. Визначення його теми, мети, змісту. Аналіз розроблених студентами конспекту занять з українського народного танцю. Проведення занять студентами з українського народного танцю за власними конспектами. Аналіз методики організації та проведення хореографічного заняття студентами з українського народного танцю.

Змістовий модуль 30. Український народно-сценічний танець в дитячому хореографічному колективі (вищий рівень)

Ознайомлення з особливостями викладання народно-сценічного танцю в дитячому хореографічному колективі (у дітей високого рівня навчання). Зміст навчальної програми з народно-сценічного танцю для дітей старшого шкільного віку (характеристика практичного матеріалу, який вивчається на першому, другому, третьому році навчання). Головні завдання, організація, структура уроку для дітей високого рівня навчання, форми та методи роботи в дитячому хореографічному колективі.

Методика організації і проведення хореографічних занять. Розробка розгорнутого конспекту заняття з українського народного танцю відповідно віковій категорії учасників хореографічного колективу. Визначення його теми, мети, змісту. Аналіз розроблених студентами конспекту занять з українського народного танцю. Проведення занять студентами з українського народного танцю за власними конспектами. Аналіз методики організації та проведення хореографічного заняття студентами з українського народного танцю.

Змістовий модуль 31. Хореографічне мистецтво Центральної України

Загальна характеристика локального району. Його провідні місця у відображенні національних рис українського танцювального мистецтва, де мають місце всі танцювальні жанри.

Провідні самодіяльні та професійні колективи народного танцю цього регіону – носії народної культури.

Відомі майстри українського танцю Центральної України: П.Вірський, А.Кривохижа, О.Гомон, М.Мотков, Л.Калінін, М.Вантух, Г.Клоков.

Основні положення рук, ніг, корпусу та голови в танцях Центральної України: позиції і положення рук (сім позицій, підготовче і два основних положення. Положення рук у парах); позиції ніг (п'ять відкритих, п'ять прямих, п'ять вільних, дві закриті; підготовка до початку рухів (препарасьон – preparation).

Основні та найбільш поширені положення рук у сольних, парних і масових українських народних танцях.

Своєрідність композиційної побудови та виконання українських «Веснянок», танців «Полька», «Кадриль», основні рухи цих танців. Історія виникнення та походження українських народних танців «Козачок», «Гопак».

Танець «Гопак» в художній літературі. Місце цих танців в хореографічній культурі Центральної України.

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Центральної України. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 32. Хореографічне мистецтво Центральної України

Основні танцювальні рухи (жіночі, чоловічі, спільні). Танцювальні кроки. Танцювальні біги. Тинки. Доріжки. Вихилясники-колупалочки. Вірвовочки. Притупи. Присядки.

Оберти (на місці та в просування, по діагоналі, комбіновані крутки). Присядки. Підбивки. Повзунець з упором на одну ногу.

Тинки великі. Голубці. Кабриолі. Оберти. Присядки. Повзунці. «Млинок». «Підсічка».

Ускладнені танцювальні рухи (трюки): комбіновані крутки (жіночі); чоловічі оберти (тури); присядка-розтяжка вбік («пістолет»); «розніжка». «Кільце». «Щупак». «Яструб». «Жабка». «Бочівка». Перекидний у парі.

Побудова та відпрацювання фрагментів танцювальних комбінацій та етюдів на основі українських «Веснянок». Український хоровод «Ой, гілля».

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Центральної України. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 33. Хореографічне мистецтво Центральної України

Побудова та відпрацювання фрагментів танцювальних комбінацій та етюдів на основі українських танців «Полька», «Кадриль».

Побудова та відпрацювання розширених етюдів та фрагментів композицій на основі танців «Козачок» «Гопак».

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Центральної України. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 34. Хореографічне мистецтво Полісся та Волині

Спільні та відмінні риси танців Полісся та Волині. Взаємозв'язок (взаємовплив) з хореографічною культурою інших регіонів і сусідніх народів. Специфіка музичного супроводу танців.

Художні колективи та відомі майстри народної хореографії Волинського Полісся (Р.Малиноський, І.Богданець, Ф.Земельська, В.Марущак, А.Криконтчук та інші).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Полісся та Волині. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 35. Хореографічне мистецтво Полісся та Волині

Основні положення рук, ніг, голови, корпусу. Найбільш поширені положення в танцях: чоловічі, жіночі. Поєднання рук у парі, масі.

Характерна манера виконання танцювальних рухів.

Основні рухи танців: «Поліська полька», «Крутях», «Скакуха», «Буянський скакунець», «Ойра», «Веретенце», «Поліська топотуха», «Шалантух», «Волинська полька», «Волинська кадрили» та інші (за вибором викладача).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Полісся та Волині. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 36. Хореографічне мистецтво Полісся та

Волині Вивчення танцювальних комбінацій – жіночих і чоловічих.

Постановка танцювальних етюдів на основі танців «Поліська полька», «Крутях», «Скакуха», «Буянський скакунець», «Ойра», «Веретенце», «Поліська топотуха», «Шалантух», «Волинська полька», «Волинська кадрили» (за вибором викладача).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Полісся та Волині. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 37. Хореографічне мистецтво Поділля

Загальні риси та особливості танців Поділля. Своєрідність лексики та композиційної побудови танців Хмельниччини, Вінниччини, Тернопільщини. Особливості музичного супроводу танців.

Творчі колективи та відомі майстри народної хореографії Поділля (В.Данічкін, В.Глушенков).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Поділля. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 38. Хореографічне мистецтво Поділля

Основні положення рук, ніг, голови, корпусу. Найбільш поширені положення в подільських танцях.

Поєднання рук у парі та в масових танцях. Характер і манера виконання танцювальних рухів

Основні рухи танців «Варварка», «Дев'ятка», «Клин», «Віз», «Подольночка», «Кривуляк», «Подільська кадриль», «Подільська полька», «Подільський жіночий», «Оляндра», «Держанівська кадриль» та інші (за вибором викладача).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Поділля. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 39. Хореографічне мистецтво Поділля

Вивчення танцювальних комбінацій (чоловічих, жіночих, змішаних).

Постановка танцювальних етюдів на основі танців «Варварка», «Дев'ятка», «Клин», «Віз», «Подольночка», «Кривуляк», «Подільська кадриль», «Подільська полька», «Подільський жіночий», «Оляндра», «Держанівська кадриль» (за вибором викладача).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Поділля. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 40. Хореографічне мистецтво Гуцульщини

Взаємовплив основних етнічних груп Західного регіону на стильові особливості хореографічної культури Гуцульщини. Характеристика музичного супроводу танців.

Відомі майстри народного танцю, які збагатили хореографічне мистецтво цього краю: В.Авраменко, Я.Чуперчук, В.Петрик.

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Гуцульщини. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 41. Хореографічне мистецтво Гуцульщини

Характерні положення рук, голови та корпусу в сольному, парному та масовому танцях (чоловічі, жіночі).

Танцювальні кроки та біги: простий гуцульський біг, дрібне пересування вперед на витягнутих нога.

Рухи на місті: тропітка проста й подвійна, тропітка синкопована, тропітка бокова, тропітка низька, висока, пересування, гайдуки й «сверла». Оберти: одиночні, в парі.

Основні рухи танців: «Аркан», «Решето», «Півторак», «Гуцулка», «Голубка», «Гордіянка», «Чепурненька», «Кокетка» та інші.

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Гуцульщини. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 42. Хореографічне мистецтво Гуцульщини

Вивчення танцювальних комбінацій та етюдів, створених на лексичі гуцульських танців.

Постановка фрагментів танців Гуцульщини: «Аркан», «Решето», «Півторак», «Гуцулка», «Голубка», «Гордіянка», «Чепурненька», «Кокетка» (за вибором викладача).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Гуцульщини. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 43. Хореографічне мистецтво Закарпаття

Особливості танців Закарпаття. Розподіл закарпатської хореографії на етнічні групи, що проживають у Верховинському та Долинянському районах. Специфіка музичного супроводу танців.

Відомі майстри народного танцю Закарпаття: К.Балог, М.Ромадов, Г.Попович, О.Сусліков. Їх вклад у збагачення хореографічного мистецтва цього краю. Провідні аматорські та професійні колективи Закарпатського краю.

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Закарпаття. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 44. Хореографічне мистецтво Закарпаття

Характерні положення рук, голови та корпусу в сольному, парному та масовому танцях (чоловічі та жіночі). Танцювальні кроки, біги та рухи: трясунка, баляни, переступання на місці, вистукування та оплески в долоні. Закарпатський ключ, погаренка.

Основні кроки та рухи танців: «Березнянка», «Скакуни-Дубкани», «Карічка», «Рахівчанка», «Раковецький кручений», «Кручений», «Увиванець», «Дубо-танець», «Тропотянка».

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Закарпаття. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 45. Хореографічне мистецтво Закарпаття

Вивчення танцювальних комбінацій та етюдів на основі вивченого матеріалу.

Постановка фрагментів танців Закарпаття: «Березнянка», «Скакуни-Дубкани», «Карічка», «Рахівчанка», «Раковецький кручений», «Кручений», «Увиванець», «Дубо-танець», «Тропотянка» (за вибором викладача).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Закарпаття. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою

виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 46. Хореографічне мистецтво Буковини

Особливості танців Буковини. Національні особливості виконання жіночого та чоловічого народних танців. Етнічні групи Прикарпаття. Характерні особливості музичного супроводу танців.

Відомі майстри народного танцю, їх внесок у збагачення хореографічного мистецтва даного регіону: А.Бондарев, Д.Ластівка, Т.Веселова.

Провідні самодіяльні та професійні творчі колективи народного танцю регіону.

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Буковини. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 47. Хореографічне мистецтво Буковини

Характерні положення рук, голови та корпусу в сольному, парному та масовому танцях (чоловічі, жіночі).

Танцювальні кроки та біги: хід з коломийки, хід з каблука з плечима, крок з виносом ноги на каблук, плетівка, стрибунець; рухи на місті: переступання, чоловічі вибиванці з нахилом корпусу, присядки з виносом ніг в сторону, присядки з виносом ніг вперед, пересування, гайдуки й «сверла».

Основні рухи танців: «Бойківські забави», «Коломийки», «Бойківчанка», «Парубоцький», «Буковинський святковий», «Чіпак», «Танець з дзвіночками».

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Буковини. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

Змістовий модуль 48. Хореографічне мистецтво Буковини

Вивчення танцювальних комбінацій на основі лексики буковинських танців.

Постановка танцювальних етюдів на основі танців: «Бойківські забави», «Коломийки», «Бойківчанка», «Парубоцький», «Буковинський святковий», «Чіпак», «Танець з дзвіночками» (за вибором викладача).

Тренувальні вправи з переважанням танцювальних рухів Буковини. Розвиток м'язового апарату виконавця на основі системи вправ, що склалися в народно-сценічній хореографії, а також оволодіння характерною манерою виконання українського танцю того чи іншого регіону. Ця робота є підготовкою до вивчення танцювальних рухів та комбінацій на середині зали.

Тривалість виконання вправ біля станка, а також розподіл вправ за семестрами в залежності від навчального завдання та ступеня підготовленості студентів.

3. Рекомендована література

Основна література

1. Борзов А.А. Народно – сценический танец: Экзерсисы у станка: уч. пособ. Москва: ГИТИС, 2008. – 493 с.
2. Гусев Г.П. Методика преподавания народного танца: Танцевальные движения и комбинации на середине зала: уч. пос. Москва: ВЛАДОС, 2004. – 206 с.
3. Гусев Г.П. Методика преподавания народного танца: Упражнения у станка: уч. пособ. Москва: ВЛАДОС, 2005. – 207 с.
4. Гусев Г.П. Методика преподавания народного танца: Этюды: уч. пособ. Москва: ВЛАДОС, 2004. – 232 с.
5. Зайцев Є., Колісніченко Ю. Основи народно-сценічного танцю: посіб. Вінниця: Нова книга, 2007. – 416 с.
6. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка. Київ: ДАКККіМ, 2008. – 151 с.
7. Лопухов А.В. Основы характерного танца: метод. пособ. Санкт-Петербург, Москва, Краснодар: ПЛАНЕТА МУЗЫКИ, Лань, 2010. – 344 с.

Додаткова література

1. Алексютрович Л.К. Белорусские народные танцы, хороводы, игры. Минск: Вышэйшая школа, 1978. – 528 с.
2. Беликова О.В. Учите детей танцевать: уч. пособ. Москва: ВЛАДОС, 2004. – 254 с.
3. Богаткова Л.Н. Танцы народов мира. Москва: Молодая гвардия, 1958. – 278 с.
4. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. Київ: Мистецтво, 1996. – 496 с.
5. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. К.: Мистецтво, 1991. – 480 с.
6. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. К.: Музична Україна, 1990. – 150 с.
7. Герасимчук Р. Народні танці українських Карпат. Бойківські і лемківські танці. Львів: Національна академія наук України. Інститут народознавства, 2008. – 608 с.
8. Годовський В.М. Танці Полісся. Рівне, 2002.– 114 с.

9. Голдрич О. Хореографія: пос. Львів : Край, 2003. – 160 с.
10. Демків Д. Ярослав Чуперчук: феномен гуцульської хореографії. Коломия : Вік, 2001. – 168с.
11. Иванникова О.В. Народные танцы. Донецк: Сталкер, 2007. – 62 с.
12. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії. підр. К.: Альтерпрес, 2008. – 468 с.
13. Мартиненко О.В. Теорія та методика роботи з дитячим хореографічним колективом: навч. посіб. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. – 231 с.
14. Побережна Г. Загальна теорія музики: підручник для студентів музично – педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К.: Вища школа, 2004. – 298с.
15. Стасько Б. В. Митці народної хореографії Прикарпаття: посіб. для студ. хореогр. від. мистецьких вищ. навч. закл. Івано-Франківськ: Видавн. дизайнер. від. ЦІТ, 2009. – 163 с.
16. Стасько Б. Роман Гарасимчук та його автентичні «Танці гуцульські». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. – 284 с.
17. Стасько Б. Хореографічне мистецтво Івано-Франківщини. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2004. – 312 с.
18. Стельмащук Г. Українське народне вбрання. Львів : Апріорі, 2013. – 256 с.
19. Ткаченко Т.С. Народные танцы. Москва: Искусство, 1954. – 680 с.
20. Ткаченко Т.С. Народные танцы. Москва: Искусство, 1975. – 350 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання залік, екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання

- Усний контроль (індивідуальні запитання, фронтальні запитання);
- Письмовий контроль (тести);
- Практичний контроль (підсумковий практичний показ, відкриті практичні заняття з хореографії та академічні покази).